

[Formanden.]

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 20. november, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Spørgsmål til ministrene.*2) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning i anledning af en under 26. september 1956 i byen San José afsluttet handels- og skibsfartstraktat mellem Danmark og Costa Rica.

3) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning i anledning af en under 10. juni 1957 i byen Lima afsluttet handels- og skibsfartstraktat mellem Danmark og Peru.

Mødet hævet kl. 14³⁵.

21. møde.

Onsdag den 20. november kl. 13.

Formanden: I skrivelse af gårds dato meddeler forsvarsministeren, at han ønsker her i tinget skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om udskydelse af revision af lov om lodsvæsenet.

Udvalget angående forslag til lov om ændring i lov om kommunale valg og forslag til lov om ændring i lov om offentlig forsorg (vedrørende ophævelse af visse bestemmelser om tab af valgret og valgbarhed til offentlige forsamlinger eller råd) har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer er omdelt.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Forsvarsministeren (Poul Hansen): Jeg har herved den ære for det høje ting at fremsætte forslag til lov om udskydelse af revision af lov om lodsvæsenet.

Ved den i 1954 gennemførte ændring af lodsloven blev der indført en ny indtægtsordning for lodserierne med det hovedformål at sikre en rimelig indtægt for de lodserier, hvis indtægtsforhold ikke ansås for tilstrækkelige til lodsernes livsophold, og samtidig gennemføre en bedre fordeling af de samlede betydelige indtægter ved lodsvæsenet som helhed. Endvidere gennemførtes en forbedring af lodsernes pensionsordning.

Efter den gældende indtægtsordning ydes der til de mindre lodserier en grundløn og et beløb til driftsudgifter, hvilke beløb udredes af den ved samme lov oprettede lodsreguleringsfond.

Da de pågældende lodserier endvidere beholder en tredjedel af de indsejlede bruttolodspenge, har ordningen medført det tilfredsstillende resultat, at den gennemsnitlige nettoindtægt for lodserne ved de ca. 20 lodserier, der er henført under ordningen, i finansåret 1956-57 lå på ca. 15 000 kr. Før ordningen lå enkelte lodseriers indtægter nede på omkring 6 000 kr. årligt.

Til delvis dækning af lodsreguleringsfondens udgifter opkræves der fra lodserier med særlig store indtægter en afgift efter en i loven nærmere fastsat skala.

Ligesom afgiften til den i lodsloven omhandlede fælles lodspensionskasse beregnes afgiften til reguleringsfonden som en procentafgift af lodseriernes bruttoindtægter, idet der dog er adgang til en administrativ nedsættelse af afgiften til fonden for lodserier med ekstraordinært store driftsudgifter. Loven fremhæver i denne forbindelse lodserier med udstationerede fartøjer.

Da det var helt nye principper, der ved revisionen i 1954 blev indført for lodseriernes indtægtsordning, blev det samtidig bestemt, at loven skulle revideres i folketingsåret 1957-58.

Spørgsmålet om en revision har været drøftet med Dansk Lodsforening, hvis væsentligste ændringsforslag går ud på indførelse af en ordning, hvorefter de afgiftspligtige lodserier får adgang til at vælge imellem, om brutto- eller nettoindtægten skal lægges til grund for beregningen af afgiften til lodsreguleringsfonden. Samtidig har man fra Lodsforeningens side foreslået en pristalsregulering af indtægtsgrænsen for afgiften samt en bestemmelse om afgiftsnedsættelse, hvis de midler, der indestår i

[Forsvarsministeren.]

fonden, på længere sigt skønnes tilstrækkelige til dækning af fondens forpligtelser.

Endelig har Lodsforeningen foreslået, at der skaffes hjemmel for, at lodsernes pensioner kan forhøjes, når lodspensionskassens status tillader det.

Særlig det af Lodsforeningen fremsatte forslag om anvendelse af nettoindtægten som beregningsgrundlag for de store lodseriers afgifter til reguleringsfonden rejser en række spørgsmål.

Hvis man går over til beregning efter nettoindtægten, må man for de pågældende lodserier finde frem til, hvad der er driftsudgifter ved selve lodstjenesten, og dette vil igen medføre nødvendigheden af et ret omfattende indseende med lodseriernes regnskabsforhold.

Samtidig vil en ændring som den foreslåede formentlig få indflydelse på andre bestemmelser i lodsloven, navnlig beregningerne af bidraget, som lodserierne yder til den fælles lodspensionskasse, idet dette bidrag, som nævnt, efter de gældende regler beregnes af bruttolodsfortjenesten.

De af Lodsforeningen foreslåede principielle ændringer i den gældende indtægtsordning vil, da man ikke har det fornødne erfaringsmateriale til bedømmelse af konsekvenserne, nødvendiggøre iværksættelse af en grundig undersøgelse af de forskellige problemer, som forslaget rejser, hvorfor det foreslås, at lodslovens revision udskydes i indtil 2 år, d. v. s. senest til folketingsåret 1959-60.

Under henvisning hertil tillader jeg mig at anbefale lovforslaget til velvillig behandling i det høje ting.

Den første sag på dagsordenen var:

Spørgsmål til ministrene.

Af A. Lyngge til ministeren for Grønland:

„Er det rigtigt, at den eneste danske flyvemaskine, der er stationeret i Grønland, nu er hjemkaldt, og hvilke oplysninger kan ministeren give om, hvor langt man er fremme med overvejelserne vedrørende civil post- og passagerflyvning i Grønland?“

A. Lyngge: Jeg læste i Berlingske Aftenavis den 2. november i år, at den eneste danske flyvemaskine, en Catalina, der er stationeret i Grønland, nu er hjemkaldt, således at der, hvis dette er rigtigt, ikke er stationeret nogen dansk flyvemaskine deroppe for vinteren. Efter min opfattelse burde der mindst være et par flyvemaskiner stationeret fast i Grønland hele året rundt, og jeg finder det derfor meget lidt betryggende, at man går vinteren i møde uden en eneste flyvemaskine til anvendelse for observationsflyvning i forbindelse med eventuelle redningsaktioner eller til andre preserende opgaver.

For halvandet år siden stillede jeg ministeren for Grønland et spørgsmål vedrørende indførelse af civil post- og passagerflyvning i Grønland, og jeg har senere berørt det samme spørgsmål under taler her i tinget. Ministeren svarede dengang, at han ville undersøge spørgsmålet. Jeg ved, sagen er under overvejelse, og jeg vil spørge den højtærede minister, om det ikke er muligt allerede nu at give en kort, foreløbig redegørelse for, hvor langt man er fremme med disse undersøgelser, og hvilke resultater der kan forventes heraf.

Jeg vil gerne i denne forbindelse fremhæve det ønskelige i, at der navnlig om vinteren, om muligt allerede i indeværende vinter, foretages nedkastninger af post. Nu forestår nemlig atter den lange vinter i Grønland, og visse distrikter vil være isoleret i indtil et halvt år uden adgang til post fra Danmark. Det burde være muligt i flyvemaskinens tidsalder at afhjælpe en sådan mangel på forbindelse ved regelmæssig flyvning med ikke for lange mellemrum. Jeg ved, at vejrforholdene kan blive besværlige, men de er ikke uovervindelige, og jeg vil derfor spørge den højtærede minister, om ministeriet har planer om en sådan nedkastning af post.

Ministeren for Grønland (Lindberg): I anledning af det ærede medlems spørgsmål kan jeg oplyse, at det er rigtigt, at den eneste danske flyvemaskine i Grønland er blevet hjemkaldt. Flyvevåbnet har i det sidste par år kun stationeret én Catalina-maskine i Vestgrønland i perioden fra omkring 1. april til ca. 1. november hvert år,

[Ministeren for Grønland.]

og flyvning uden for denne periode har kun fundet sted i mindre omfang. I så tilfælde har man som regel betjent sig af flyvepladsen ved Narssarsuaq, men denne plads er nu lukket. Radiotjenesten er delvis sat ud af drift, og landingsbanen vil ikke kunne holdes ryddet for sne. Sdr. Strømfjord er således den eneste anvendelige flyveplads i Vestgrønland i vinter, og da de klimatiske forhold i denne periode i mange tilfælde gør det umuligt at lande uden for de eksisterende flyvepladser, har man ikke anset det for forsvarligt at forsøge vinterflyvning gennemført i år.

Vedrørende planerne for indførelse af intern post- og passagerflyvning i Grønland kan jeg oplyse, at vi endnu ikke har afsluttet undersøgelserne af mulighederne for at etablere en sådan flyvetjeneste.

Ligesom min forgænger hr. Kjærboel er også jeg af den opfattelse, at en effektiv flyvetjeneste i Grønland vil kunne få meget stor betydning; men naturen lægger store hindringer i vejen.

Vore undersøgelser koncentrerer sig i øjeblikket om at finde frem til en egnet maskintype, helst en maskine, der kan lande både på land, på sne og på vand. Af hensyn til sikkerheden må maskinen helst være tomotoret, men den må ikke kræve for stor landingsbane, idet anlæggelsen af landingsbaner de fleste steder vil være forbundet med meget store omkostninger. Vi har i den forløbne sommer undersøgt mulighederne for anlæggelse af landingsbaner i Diskobugten og i nærheden af Godthåb, men resultaterne af disse undersøgelser foreligger endnu ikke.

Jeg kan endelig oplyse, at vi har indledt et snævert samarbejde med Scandinavian Airlines System for at få belyst de foreliggende muligheder ud fra den erfaring, dette selskab sidder inde med.

På dette som på de fleste andre områder i Grønland er det staten, der må afholde såvel anlægs- som driftsudgifterne, men det er mit håb, at man kan finde frem til en økonomisk og sikkerhedsmæssigt forsvarlig løsning af dette problem.

Jeg må dog pege på, at en fuldstændig dækning af Grønland med regelmæssig beflyvning vil blive overordentlig bekostelig, og man må i hvert fald i begyndelsen

indstille sig på en begrænset beflyvning, der baseres mere på en behovsplan end på egentlig rutebelyvning.

Det er i dag ikke muligt at give en mere detaljeret besvarelse af spørgsmålet, men jeg skal sørge for, at det ærede medlem holdes underrettet, når der fremkommer væsentligt nyt i sagen.

Med hensyn til spørgsmålet om nedkastning af post i den forestående vinter kan jeg oplyse, at den kgl. grønlandske handel vil søge at få arrangeret 1 eller 2 nedkastninger over byerne i Nord- og Østgrønland, således som det også er blevet gennemført de foregående år.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning i anledning af en under 26. september 1956 i byen San José afsluttet handels- og skibsfortraktat mellem Danmark og Costa Rica.

(Forslaget til folketingsbeslutning findes i tillæg A. sp. 469, fremsættelsen i tidenden sp. 831).

Sagen sættes til forhandling.

Per Hækkerup: På mit partis vegne kan jeg anbefale det høje ting at tiltræde det foreliggende forslag til folketingsbeslutning. Når vi i dag har denne og ligeledes næste sag på dagsordenen til behandling, er det et udtryk for, at Danmarks samhandel med ikke-europæiske lande er af stigende betydning. Det fremgår af de talmæssige oplysninger, der foreligger vedrørende begge sager, at der er tale om en meget væsentlig stigning, og det er jo en udvikling, som under hensyn til de vanskeligheder, der i øvrigt kan møde dansk eksport, må hilses med glæde.

I det foreliggende udkast til traktat er der to spørgsmål, jeg gerne vil berøre. Det ene er den bestemmelse, der er optaget i artikel V, hvori det som noget nyt er meddelt i forbindelse med de sædvanlige forbehold, der tages i sådanne handels-traktater, at der også tages forbehold over